

אבחון גנטי טרום השרשתי (PGD) - המותר והאסור

פרופ' א"ס אברהם

סימן א סעיף ה כיון שיש לאדם (ה) זכר ונקבה קיים מצות פריה ורביה, והוא שלא יהיה הבן סריס או הנקבה איילונית. (פי', איל הוא זכר הצאן, כלומר שיש לאשה טבע הזכר וסימנים הם שאין לה שדים כנשים, וקולה עבה, ואותו מקום אינו בולט מגופה כיתר הנשים).

נשמת אברהם

(ה) זכר ונקבה. קיימת שיטה להפריד בזרע האב, בין זרעונים זכריים וזרעונים נקביים כך שבהזרעה מלאכותית יש סיכוי טוב להבטיח את מין העובר.

זוג שיש להם כמה בנות ורוצים בן, האם מותר להם להשתמש בהזרעה מלאכותית (בהשגחה וכו') עם הפרדת הזרעונים כנ"ל כדי שיהיה להם בן? ולכאורה נראה שאין לעשות כן, כי ראה להלן²⁵ שגם הפוסקים המתירים הזרעה מלאכותית התירו רק לזוג שאין להם ילדים כלל וכן רק אחרי שעברו עשר שנים ובקביעה רפואית מוסמכת שאין עצה אחרת – רק בתנאים אלה התירו הוצאת זרע בידיים. אמנם ראה מה שהבאתי בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל²⁶ שכתב לגבי הוצאת זרע לבדיקה וז"ל: ויתכן דאפילו אם כבר יש לו בן ובת גם כן מותר כדי לקיים מצות שבת או שאשתו מצטערת הרבה מזה שאין להם עוד בנים, עכ"ל²⁷. אך כתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: הרי בדיקה אין דינה כבטלה הואיל וזה לצורך רפואה כדי שיוכל לקיים פו"ר או מצות שבת, מה שאין כן מי שרוצה רק בן, משחית בידיים את כל השאר, ונמצא שהוא ודאי משחית ורק בחלק קטן רצונו לנסות להציל ע"י הזרעה, עכ"ל.

25. ס"ק 11.

26. סי' כג ס"ק ב (עמ' רכו).

27. וע"ע שם עמ' רל שהבאתי בשם השר"ת אג"מ שאוסר לזוג שיש להם בן ובת ורוצים יותר ילדים להתיעץ עם רופאים כשאינם יודעים שיש איזה מחלה שגרמה לכך.

וכן לגבי זוג שאין להם ילדים כלל ואחרי שקיבלו היתר להזרעה מלאכותית רוצים לוודא שהיילוד יהיה זכר (או נקבה). ולכאורה כאן גם לדעת הפוסקים הנ"ל יהיה מותר לבצע הפרדת הזרעונים לשני המינים לפני הזרקה החלק הרצוי לרחם האשה. וכתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: חושבני שגם זה לא רצוי להתיר, עכ"ל.

ואמנם בעצם השיטה יש השחתת חלק מהזרע בידים, אך גם בהוצאת זרע לבדיקה יש השחתה, לא רק של חלק אלא של כל הזרע בידים, ובכל זאת מקובל להתיר בתנאים מסויימים²⁸. וכן בהפריה במבחנה משתמשים רק בחלק קטן מהזרע כדי להפרות את הביציות. וכתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: כתבתי כבר שזה לצורך פו"ר או שבת ולא לבטלה, עכ"ל. אך צ"ע בשתי השאלות הנ"ל האם לא בכגון דא נאמר²⁹: בהדי כבשי דרחמנא למה לך. וכתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: לזה אני מסכים, עכ"ל.

לעומת האמור לעיל, אמר לי הגאון זצ"ל בזוג שידוע שילדיהם הזכרים עלולים לסבול ממחלה קשה (כגון המופיליה) מותר לבצע עבורם הזרעה מלאכותית (מבעל לאשתו) אחרי הפרדת הזרעונים והזרעת הזרעונים הנקביים בלבד.

מקור: נשמת אברהם (תשס"ז), אה"ע ס"א, ס"ק ה.

28. שם.

29. ברכות י ע"א.